

Emiel Vliebergh en Pieter Dewever, *De streek kan haar volk niet voeden...*, Tienen, Aqua Fortis, 2001, 143 pp., 595 BeF, ISBN 90-9504-008-2.

De jonge uitgeverij Aqua Fortis lanceerde onlangs als debuut het boek met de aantrekkelijke titel *De streek kan haar volk niet voeden...* Volgens coauteur en uitgever Pieter Dewever gaat het om een “*nieuwe uitgave*” (p. 30) van de monografie van de Leuvense hoogleraar Emiel Vliebergh over het Hageland, voorzien van een inleiding (pp. 7-34) en een epiloog (pp. 134-141).

Dit signalement heeft enkel een sterk ontradende bedoeling. Ten eerste de heruitgave zelf. Ze is door Dewever opgevat als een parafrase van de Davidsfondseditie van 1923 (207 pp.), die op haar beurt een ingekorte versie is van de lijvige

studie van Emiel Vliebergh en (niet te vergeten!) Robrecht Ulens uit 1914 die in 1921 door de Koninklijke Academie werd uitgegeven (490 pp.). De heruitgever beperkte zich niet alleen tot het hertalen en fors inkorten van de tekst, maar ging ook over tot het verplaatsen van passages en zelfs het toevoegen van een nieuw stuk over de Leuvense brouwerijen. Dat daarin twee brouwersgasten met de naam Dewever worden opgevoerd zal wel geen toeval zijn (pp. 112-114).

Ten tweede de toegevoegde commentaren in inleiding en epiloog: zij zijn bedoeld als biografische kennismaking met Vliebergh en evocatie van de tijd waarin hij leefde. Tussendoor verweeft Dewever persoonlijke beschouwingen over het heden. De lezer blijft na die bladzijden onthutst achter. Met elementen uit de verouderde Vliebergh-biografie van pater Salsmans (1945) brouwt Dewever eigen interpretaties die kant noch wal raken. Eén voorbeeld moge volstaan. Vliebergh was, zoals zovele diepgelovige katholieken in zijn tijd, lid van de Derde Orde van Sint-Franciscus waarvan de leden (zowel geestelijken als leken) zich verbonden tot veelvuldig gebed, biechten, boetedoening (vooral vasten) en goede werken.¹ Dewever maakt er in de inleiding wat anders van. Hij verbindt Vlieberghs lidmaatschap van het franciscaanse gebedsgenootschap foutief met diens frequente bezoeken aan de benedictijnenabdij van Keizersberg. Vervolgens insinueert hij dat Vlieberghs huishuur en lange studiereizen door dat klooster werden betaald. Daarna trekt hij de misvatting helemaal door en bestempelt hij Vliebergh als “een ‘secret agent’ van de kerk”, “een kloosterling in burger” die als pion van de Kerk optrad aan de Leuvense universiteit, in de Boerenbond, het Davidsfonds, de Leuvense Volksbank, het studentengenootschap Met Tijd en Vlijt en het Katholiek Vlaams Verbond (pp. 21-23). Voor dit boek is geen gebruik gemaakt van de papieren van Vliebergh die in het KADOC berusten en van de beschikbare wetenschappelijke literatuur, bijvoorbeeld de (*Nieuwe*) *Encyclopedie van de Vlaamse Beweging* en recente studies over de Leuvense Universiteit, de Boerenbond en het Davidsfonds. [LEEN VAN MOLLE]

1. Vliebergh schreef overigens het woord vooraf in A. LISMONT (O.F.M.), *Godsdienstige en maatschappelijke invloed der Derde Orde van St. Franciscus bij haren oorsprong en op onze dagen*, Turnhout, 1908, pp. 9-14.